26.9.2018 EOAK/4724/2018

Eduskunnan lakivaliokunnalle

Viite: HE 119/2018 vp, kuuleminen torstaina 27.9.2018 klo 10

LAUSUNTO

Lakivaliokunta on pyytänyt eduskunnan oikeusasiamiehen kanslian asiantuntijan kirjallista lausuntoa ja kuulemista hallituksen esityksestä HE 119/2018 vp laeiksi yhdyskuntaseuraamusten täytäntöönpanosta annetun lain 70 §:n ja Vankiterveydenhuollon yksiköstä annetun lain 6 ja 7 §:n muuttamisesta.

Esitän lausuntonani kunnioittavasti seuraavaa.

1 YLEISTÄ

Esityksessä ehdotetaan uutta, harkintaa sisältävää perustetta ehdonalaiseen vapauteen päästettävien vankien asettamiselle valvontaan. Uusi peruste valvonnalle olisi, että vangin riski syyllistyä uuteen väkivalta- tai seksuaalirikokseen olisi korkea. Tavoitteena on vähentää uusintarikollisuutta tukemalla ehdonalaisen vapauden aikana valvonnan avulla henkilöitä, joiden rikoksen uusimisriski on korkea. Esitys on luonnollisesti kannatettava. Ehdotetussa sääntelyssä on kuitenkin seuraavia ongelmia ja epäselvyyksiä.

2 LAKI YHDYSKUNTASEURAAMUSTEN TÄYTÄNTÖÖNPANOSTA

Esityksen jaksossa Suhde perustuslakiin ja säätämisjärjestys todetaan, että ehdotettua säännöstä [70 § 1 mom] voidaan pitää käyttöedellytystensä ja sisältönsä puolesta tarkkarajaisena. Tämä tavoite ei vielä ole täysin onnistunut. Pidän ainakin seuraavia säännöksiä tarkkarajaisuuden osalta ongelmallisina.

2.1 Ehdotetun 70 §:n 1 momentin 6) kohdan kohderyhmä

Ehdotetun 70 §:n 1 momentin 6) kohdan mukaan ehdonalaiseen vapauteen päästettävä vanki asetetaan koeajaksi valvontaan, jos väki-

valta- tai seksuaalirikoksesta vankeusrangaistusta suorittavan ja aikaisemmin samankaltaisesta rikoksesta vankeusrangaistukseen tuomitun vangin riski syyllistyä uuteen väkivalta- tai seksuaalirikokseen arvioidaan korkeaksi.

Kuten esityksessäkin todetaan, valvontaan asettamisessa on kyse seuraamuksen ankaroitumisesta. Näin ollen tulee olla selvää, kuka voi joutua riskiarvion kohteeksi ja siten asetetuksi valvontaan 6) kohdan perusteella.

Esityksen mukaan ilmaisulla aikaisemmin väkivalta- tai seksuaalirikoksista rangaistusta suorittava tarkoitetaan rikoksenuusijaa, joka on aikaisemmin syyllistynyt rikokseen, jossa on käytetty henkilöön kohdistuvaa väkivaltaa (s.33). Esityksessä kerrotaan edelleen, että pääasiassa tällaisilla rikoksilla tarkoitettaisiin rikoslain 21 luvun henkeen ja terveyteen kohdistuvia rikoksia, mutta kyseeseen saattaisivat tulla muissakin rikoslain luvuissa tarkoitetut rikokset. Esityksen mukaan seksuaalirikoksilla puolestaan tarkoitettaisiin rikoksia, joilla loukataan henkilön seksuaalista itsemääräämisoikeutta, ja teon kohdistuessa lapseen myös lapsen kasvua ja kehitystä. Lisäksi esityksessä todetaan, että tällaisista rikoksista säädetään pääasiallisesti rikoslain 20 luvussa.

Useissa oikeusministeriölle esitysluonnoksesta annetuissa lausunnoissa kiinnitettiin huomiota siihen, että lain soveltamisen kannalta on välttämätöntä määritellä tarkemmin, mitä esityksessä tarkoitetaan väkivalta- ja seksuaalirikoksilla. Tuomioistuinlaitoksesta saatujen lausuntojen lisäksi myös Rikosseuraamuslaitoksen keskushallintoyksikön lausunnossa kiinnitettiin asiaan huomiota toteamalla, että kohderyhmään kuuluvat olisi tärkeää rajata selvästi. Eräässä lausunnossa esitettiin esimerkkeinä muun muassa, katsotaanko väkivaltarikoksiksi rikoslain 25 luvun 2 §:n tarkoittama törkeä vapaudenriisto, rikoslain 16 luvun 1 §:n 1) kohdan tarkoittama virkamieheen kohdistunutta ruumiillista väkivaltaa sisältävä virkamiehen väkivaltainen vastustaminen tai henkilöön kohdistuvaa väkivaltaa sisältävä rikoslain 25 luvun 3 a §:n tarkoittama törkeä ihmiskauppa. Samassa lausunnossa oli kiinnitetty huomiota myös siihen, että esitysluonnoksessa oli kohderyhmän suuruutta arvioitaessa otettu huomioon rikoslain 31 luvussa mainittuja ryöstörikoksia. Esimerkkejä siitä, että väkivaltarikoksen määrittely ei ole yksiselitteistä, voitaneen löytää muitakin. Osa väkivaltarikoksista on myös varsin lieviä. Henkilö voi kuitenkin yhteistä vankeusrangaistusta koskevien säännösten perusteella tulla tuomituksi vankeuteen tällaisistakin teoista. Kuuluvatko nämäkin henkilöt riskinarvioinnin piiriin? Esityksessä ei ole onnistuttu vielä riittävän täsmällisesti määrittelemään, kuka on ”väkivaltarikoksesta vankeusrangaistusta suorittava henkilö”. Esityksen perusteella täysin selvää ei ole myöskään se, kuka on ”seksuaalirikoksesta vankeusrangaistusta suorittava henkilö”.

Epäselvää on myös, mitä ”aikaisemmin” tarkoittaa. Onko tarkoitus ottaa huomioon kaikki aiemmat vankeustuomiot väkivalta- tai seksuaali-

rikoksista riippumatta siitä, kuinka kauan edellisestä rikoksesta tai tuomiosta on?

”Samankaltaisesta rikoksesta” on myös ongelmallinen. Vaikka riittävän täsmällisesti säädettäisiin, mitä väkivalta- ja seksuaalirikoksilla tässä lainkohdassa tarkoitetaan, samankaltaisten rikosten selvittäminen voi tuottaa ainakin käytännön ongelmia. Riittääkö samankaltaisuuden arvioimiseen tieto rikosnimikkeestä? Eikö rikosten samankaltaisuuden ja riskin arvioimiseksi olisi syytä perehtyä myös teonkuvaukseen? Aiemmat vankilakaudet ja se, mistä rikoksista tuomittuna henkilö on tuolloin suorittanut rangaistusta, selvinnevät Rikosseuraamuslaitoksen asiakirjoista. Onko käytettävissä tuomiolauselmatietojen lisäksi myös tuomioiden perustelut? Riskiarvion tekeminenkin edellyttänee tätä. Onko Rikosseuraamuslaitoksella riittävät tiedonsaantioikeudet, erityisesti tuomioiden mahdollisesti salassa pidettäviin osiin, joita varsinkin seksuaalirikosasioissa voi olla?

Ehdotettua sääntelyä tulisi täsmentää 70 §:n 1 momentin 6) kohdan osalta.

2.2 Ehdotettujen 70 §:n 1 momentin 5) ja 6) kohtien suhde saman momentin nykyisiin 1) – 4) kohtiin

Yksityiskohtaisten perustelujen mukaan ehdotetut 5) ja 6) kohdat olisivat ensisijaisia suhteessa muihin yhdyskuntaseuraamusten täytäntöönpanosta annetun lain 70 §:ssä valvontaan asettamiselle säädettyihin perusteisiin kohderyhmän valvontaan asettamista harkittaessa (s. 33). Eri perusteiden etusijajärjestyksen tulisi selvitä myös lakitekstistä, ei vain perusteluista. Lisäksi ensisijaisuuden sisältö ja käytännön merkitys jää epäselväksi.

Tätä 5) ja 6) kohtien ensisijaisuutta on perusteltu sillä, että tällöin näissä lainkohdissa tarkoitetut vankiryhmät tulisivat väkivalta- tai seksuaalirikokseen syyllistymisen riskiä koskevan arvioin piiriin. Osa tästä vankiryhmästä määrätään tällä hetkellä valvontaan ilman harkintaa, pääosin sillä perusteella, että koeaika on pidempi kuin yksi vuosi (70 § 1 mom 1) kohta). Tarkoitetaanko perustelujen ensisijaisuusmaininnalla sitä, että vanki, joka nyt voimassa olevan lain mukaan määrätään valvontaan, voi uudistuksen voimaan tultua jäädä määräämättä valvontaan, jos 5) tai 6) kohdissa tarkoitetun riskin arvioinnin tulos on, että riski syyllistyä uuteen väkivalta- tai seksuaalirikokseen ei ole korkea? Ymmärtääkseni ensisijaisuus tarkoittaa tätä, eli ensisijaisesti sovellettava säännös määrää, asetetaanko vanki valvontaan vai ei. Esityksessä ei kuitenkaan ole pohdittu tätä ensisijaisuudesta seuraavaa joidenkin ryhmien mahdollista valvontaan määräämättä jäämistä nykytilanteeseen verrattuna.

Toisaalta, jos ensisijaisuudella onkin tarkoitettu sitä, että ensisijaisen säännöksen ollessa soveltumaton eli tässä tapauksessa, jos uusimisriski ei olisi korkea, sovelletaan toissijaisia säännöksiä (nykyisiä val-

vontaan määrämisen perusteita), mitä tällä etusijajärjestyksellä tavoitellaan? Ylipäätään harkinnanvaraisen valvontaan määräämisperusteen asettaminen ensisijaiseksi sellaisiin perusteisiin nähden, joihin ei sisälly harkintaa, vaikuttaa oudolta, ellei tavoitella edellä mainittua lopputulosta, että osa aiemmin valvontaan määrätyistä ei enää joudu valvontaan. En huomannut, että esityksessä olisi arvioitu esimerkiksi näiden mahdollisesti valvontaan määräämättä jäävien lukumääriä tai uusien 5) ja 6) kohtien ensisijaisuudesta aiheutuvaa työmäärän lisäystä, kun nyt kaavamaisesti valvontaan määrättävien uusimisriskiä alettaisiin arvioida. Esityksestä löytyy kuitenkin tieto (s. 8), että noin neljännes kohderyhmästä asetettiin valvontaan jo olemassa olevilla valvontaan asettamisperusteilla. Ensisijaisuuden vuoksi myös nämä vangit siis tulisivat jatkossa arvioinnin kohteeksi.

Ehdotetussa 70 §:n 5) kohdassa mainitut murhasta tuomitut vangit suorittavat useimmiten elinkautista vankeusrangaistusta, jolloin heidän osaltaan tehdään Psykiatrisessa vankisairaalassa elinkautisvankien vapauttamismenettelystä annettuun lakiin perustuva arvio vangin riskistä syyllistyä väkivaltarikokseen. Ei liene tarkoitus, että heidän riskiään arvioitaisiin vielä erikseen siinä arviointikeskuksen tehtäväksi kuuluvassa menettelyssä, jota esityksessä ehdotetaan. Tätä ei kuitenkaan esityksessä mainita. Elinkautiseen vankeusrangaistukseen tuomitun vapautuessa hovioikeuden päätöksellä on mahdollista, ja toivottavaa, että heidän riskinsä syyllistyä uuteen väkivaltarikokseen ei enää vaikuta erityisen korkealta. Tämä yhdistettynä edellä mainittuun 5) kohdan ensisijaisuuteen tarkoittanee sitä, että heitä ei enää määrättäisi koeaikana valvontaan. Tarkoitetaanko todella tätä? Tällä hetkellä valvontaan määrätään käytännössä aina, koska elinkautisvangin koeajan pituus on enemmän kuin yksi vuosi (koeaika on kolme vuotta rikoslain 2 c luvun 13 §:n 2 momentin perusteella).

Ensisijaisuutta perustellaan esityksessä sillä, että murhasta, taposta tai murhan yrityksestä ensi kertaa tuomitut ja törkeiden väkivalta- ja seksuaalirikosten uusijat tulisivat myös väkivalta- ja seksuaalirikokseen syyllistymisen riskiä koskevan arvion piiriin. Onko kuitenkin tarkoitus vain ohjata koeaikaisen valvonnan sisältöä riittävän intensiivisiksi ja mielekkääksi korkean riskin vankien osalta riskiarvioon perustuen vai onko kyse ensisijaisuudesta, siten kuin se on edellä ymmärretty, eli että 5) ja 6) kohta ensisijaisina syrjäyttävät nyt voimassa olevat 70 §:n kohdat 1)–4)? Jos ei ole tarkoitus osittain luopua nykyisten valvontaan asettamisperusteiden soveltamisesta, vaan ainoastaan mahdollisella riskiarviolla ohjata valvonnan sisältöä tehokkaampaan suuntaan, selvempi tapa säännellä asiaa lienee mahdollistaa riskiarvion tekeminen ja tietojensaanti sitä varten myös nyt voimassa olevien valvontaan asettamisperusteiden osalta niissä tilanteissa, joissa 5) tai 6) kohta on kohderyhmältään päällekkäinen muiden kohtien kanssa.

70 §:n 1 momentissa säädettävien eri valvontaan määräämisperusteiden suhteesta toisiinsa tulee joka tapauksessa säätää selvästi laissa.

2.3 Ehdotetun 70 §:n 1 momentin 5) kohdassa tarkoitetut rikokset

Onko 70 §:n 1 momentin 5) kohdasta tarkoituksella jätetty pois eräitä henkirikoksia eli surma (rikoslaki 21 luku 3 §) ja lapsensurma (rikoslaki 21 luku 4 §) ja näiden yritykset sekä tapon yritys? En huomannut esityksessä olevan perusteluja tälle linjaukselle.

2.4 Riskinarvioinnin epävarmuustekijät

Esityksestä käy ilmi, että väkivaltaisen käyttäytymisen ennustaminen yksilötasolla on vaikeaa. Vaikka riskinarviointimenetelmät ovat viime vuosina kehittyneet, yksittäisen rikoksentekijän uusimisriskin arviointi lienee silti haasteellista ja epävarmaa. Ymmärtääkseni ainakin osa arviointimenetelmistä edellyttää psykiatrian ja psykologian erityisosaamista. Esityksen mukaan noin 20 %:lle rikoksenuusijoiden kohderyhmästä olisi tarpeen tehdä väkivaltariskin arviointi samoilla menetelmillä kuin vapautuvalle elinkautisvangille tehdään (s.29). Elinkautisvankien väkivaltariskin arviointi tapahtuu Psykiatrisessa vankisairaalassa arviointiin perehtyneiden terveydenhuollon ammattihenkilöiden toimesta ja kestää aina useita päiviä.

Esityksessä ehdotetut arvioinnit on tarkoitus tehdä arviointikeskuksissa, joihin ehdotetaan henkilökunnan lisäystä. Henkilökunnan riittävyydestä ja ennen kaikkea arviointien tekemiseen vaadittavasta riittävästä ammattitaidosta tulee varmistua, jotta esityksen tavoitteet ja vankien oikeusturva toteutuvat. Tässä saattaa olla käytännön haasteita. Rikosseuraamuslaitoksessa on tiettävästi jo pitkään ollut vaikeaa saada täytettyä kaikkia psykologin virkoja ja ainakin vankiterveydenhuollon kuuluessa vielä Rikosseuraamuslaitokselle lääkäreiden palkkaaminen oli ongelmallista. Psykiatrien riittävyys lienee ongelma muillakin sektoreilla kuin Rikosseuraamusalalla. Esityksestä jää epäselväksi, onko tarkoitus, että riskiarviointeja arviointikeskuksissa tekisivät jonkin muun koulutuksen saaneet henkilöt kuin Psykiatrisessa vankisairaalassa ja mikä tämä koulutus tulisi olemaan. Kun tämä ei tule ilmi, ei mahdollisen koulutuspohjan ja ammattitaidon riittävyydestäkään voi nyt lausua. Arvioinnin tekijän riittävää koulutusta arvioitaessa tulee ottaa huomioon myös, että arviointia varten tullaan luovuttamaan terveystietoja, jolloin arvioijalla tulee olla riittävä osaaminen niiden ymmärtämiseksi ja hyödyntämiseksi.

2.5 Prosessin kulku jää epäselväksi

Esityksen perusteella syntyy käsitys, että riskiä syyllistyä uuteen väkivalta- tai seksuaalirikokseen ryhdytään arvioimaan ja potilasrekisteristä pyydettävät tiedot arviota varten saadaan rangaistusajan siinä vaiheessa, kun ehdonalainen vapauttaminen on lähestymässä ja val-

vonnan tarve tulee arvioitavaksi. Epäselväksi jää, kuinka prosessi käytännössä toimisi.

Kuinka, missä, milloin ja kenen toimesta kaikkien vankien joukosta poimittaisiin murhaan, tappoon tai murhan yritykseen syyllistyneet sekä ne väkivalta- tai seksuaalirikoksesta vankeusrangaistusta suorittavat, joilla on aiempia vankeustuomiota samankaltaisista rikoksista? Tapahtuisiko tämä ryhmään kuulumisen määrittely jo rangaistusajan suunnitelman ja mahdollisen riski- ja tarvearvion laatimisen yhteydessä eli rangaistuksen suorittamisen alkuvaiheessa? Kun tiedossa olisi, että vanki kuuluu tällaiseen ryhmään, arvioidaanko kaikkien kohderyhmään kuuluvien uusimisriski täysimääräisesti vai suoritetaanko jo alkuvaiheessa jonkinlainen karsinta siten, että joidenkin riskiä ei katsota tarpeelliseksi arvioida? Jos kaikille ei tehdä täysimittaista riskinarviota, millä perusteella ja minkälaisessa menettelyssä siitä luovutaan? Kenellä on päätösvalta tällaiseen ratkaisuun? Tekeekö riskiarvioinnin yksi arviointikeskuksen työntekijä vai moniammatillinen tiimi, kuten ymmärtääkseni Psykiatrisessa vankisairaalassa elinkautisvankien osalta tehdään? Allekirjoittaako lausunnon arviointikeskuksen johtaja esittelystä vai arvion tekijä tai joku tekijöistä itse yksin?

Arvioinnin kulkua ja toimivuutta käytännössä olisi hyvä miettiä jo säädösmuutoksia ehdotettaessa. Samalla voitaisiin havaita, onko esimerkiksi toimivallasta arviointimenettelyyn liittyen tarpeen säätää jotakin.

3 LAKI VANKITERVEYDENHUOLLON YKSIKÖSTÄ

Ehdotettu 6 §:n 1 momentin 4) kohta

Vankilan johtajalle ehdotetaan oikeutta saada riskiarvioon sisältyvät vangin terveydentilaa ja hoitoa koskevat tiedot. Kun johtaja päättää, asetetaanko vanki valvontaan, hänellä tulee nähdäkseni voida halutessaan tutustua myös kaikkeen siihen aineistoon, johon uusimisriskistä tehtävä arvio on perustunut, ei pelkästään arvioon (arviointikeskuksen lausuntoon). Lienee selvää, että vankilan johtajalla ei yleensä ole omaa asiantuntemusta uusimisriskin arvioimiseen erityisiä arviointimenetelmiä käyttäen, vaan hän joutuu päätöksenteossaan tukeutumaan arviointikeskuksessa laadittuun asiantuntija-arvioon, mutta kysymys on periaatteesta, päätöksentekijän mahdollisuudesta saada päätöstään varten kaikki asiassa merkityksellinen aineisto. Nähdäkseni johtajalla tulisi siten olla oikeus saada tietoonsa ei vain arvioon sisältyvät vangin terveydentilaa ja hoitoa koskevat tiedot, vaan kaikki vastaavat tiedot, jotka arviointikeskus voi 6 §:n 1 momentin 3) kohdan perusteella saada.

Jos johtajalla on oikeus saada vain arvioon sisältyvät tiedot, hänen mahdollisuutensa itsenäisesti päättää valvontaan asettamisesta voi olla varsin vähäinen, riippuen siitä, millaisia arviot olisivat. Pahim-

massa tapauksessa arvio voisi sisältää vain perustelemattoman näkemyksen siitä, onko uusimisriski korkea vai ei.

Yksityiskohtaiset perustelut ovat ristiriidassa ehdotetun lakitekstin kanssa, kun perusteluissa todetaan, että asiaa päätettäessä päätöksentekijällä tulee olla käytettävissään ratkaisun sisältöön vaikuttavat seikat ja että olisi välttämätöntä, että päätöksentekijällä on mahdollisuus asian vaatimassa laajuudessa saada käyttöönsä myös vapautettavan henkilön terveydentilaa ja hoitoa koskevia tietoja. Tämä ei siis välttämättä toteudu, jos johtajalla on oikeus saada vain arvioon sisältyvät tiedot eli käytännössä ne tiedot, jotka arvioin laatija on katsonut hyväksi arvioon kirjata.

Yksityiskohtaisissa perusteluissa epäselvää on myös, miksi niissä todetaan, että tämänkin kohdan nojalla tietojen luovuttamisesta päättäisi vankiterveydenhuollosta vastaava lääkäri tai hänen ohjeidensa mukaan muu terveydenhuollon ammattihenkilö. Kun lakitekstin perusteella vaikuttaa siis siltä, että vankilan johtajalla on oikeus saada arviointikeskuksen laatima lausunto/arvio ja siihen mahdollisesti sisällytetyt vangin terveystiedot, erillistä päätöstä luovuttaa tietoja vankiterveydenhuollon yksiköstä ei tällöin tietenkään tehtäisi, kun kyse olisi arviointikeskukselle jo kertaalleen luovutetuista tiedoista.

Jos kuitenkin on tarkoitettu, että johtajalla olisi oma, arviointikeskuksen tietopyynnöstä erillinen oikeus pyytää vankiterveydenhuollon yksiköstä tietoja, mahdollisesti muitakin kuin arviointikeskukselle luovutetut tiedot, tästä tulee säätää ymmärrettävällä tavalla. Riittävää ehkä kuitenkin olisi, että johtaja voi saada samat potilasrekisteritiedot, jotka arviointikeskus on saanut arvion tekemistä varten. Tähän ei tarvittane erillistä vankiterveydenhuollon yksikön päätöstä, vaan selvä säännös siitä, että arviointikeskus voi luovuttaa saamansa tiedot myös valvontaan asettamisesta päättävälle henkilölle.

4 MUUTA

Esityksen tavoitteena kerrotaan olevan vähentää todennäköisyyttä syyllistyä uusiin väkivaltarikoksiin tehostamalla rangaistusajan suunnitelmallista työskentelyä, vankeusaikana vangin yksilöllisiin tarpeisiin vastaavien toimintojen järjestämistä ja ehdonalaisen vapauden aikana tarjottavia tuki- ja valvontatoimenpiteitä. Lainsäädäntömuutoksia ehdotetaan kuitenkin näistä vain viimeksi mainittuun, ehdonalaisen vapauden aikaiseen toimintaan liittyen ja vasta ehdonalaisen vapauttamisen ollessa niin lähellä, että on tarpeen arvioida valvontaan asettamista. Esityksessä kuvailtu ja sen tavoitteeksi ilmoitettu rangaistusajan suunnittelu ja vankeusaikainen yksilöllisten tarpeiden mukainen toiminta on mahdollista jo nyt, olemassa olevan sääntelyn perusteella. Itse asiassa mahdollisimman tehokas uusintarikollisuutta ehkäisevä toiminta on Rikosseuraamuslaitoksen velvollisuus, sillä vankeuslain mukaan rangaistuksen täytäntöönpanon tavoitteena on lisätä

vangin valmiuksia rikoksettomaan elämäntapaan edistämällä vangin elämänhallintaa ja sijoittumista yhteiskuntaan.

Epäselväksi jää, miksi esityksessä on laajasti kuvailtu ehdottoman vankeusrangaistuksen alussa vangille laadittavaa rangaistusajan suunnitelmaa, eräille vangeille samassa yhteydessä tehtävää riski- ja tarvearviota sekä vangeille vankeusaikana tarjottavia toimintoja, muun muassa erilaisia toimintaohjelmia, kun esityksessä ehdotetut lainsäädäntömuutokset eivät ymmärtääkseni suoranaisesti liity näihin.

Sinänsä kuvailtu toiminta on tärkeää ja sen tehostamiseen on syytä. Nykyisellään vangeille laadittavat rangaistusajan suunnitelmat eivät aina toimi tarkoitetulla tavalla, rangaistusajan suunnitelmallisessa käytössä on monia epäselvyyksiä ja ongelmia, eivätkä vangeille tarjottavat toiminnat välttämättä ole mielekkäitä ja yksilöllisen tarpeen mukaisia. Nämä ongelmat ja puutteet tulevat säännöllisesti esiin ylimmän laillisuusvalvojan toiminnassa. On perusteltua, että Rikosseuraamuslaitos saa esityksessä ehdotetut lisäresurssit vankiloihin ohjelmien ja toimintojen järjestämiseksi.

Esittelijäneuvos Anu Rita

Asiakirja on hyväksytty sähköisesti asianhallintajärjestelmässä.